

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної наукової конференції

26-27 березня 2021 р.

Частина II

Proceedings of the Third International Scientific Conference
**Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development**

Dnipro, Ukraine
March 26-27, 2021
Part II

**Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Центр антропології Інституту археології та етнографії
Національної Академії Наук Азербайджану
(Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University**

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

**МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної наукової конференції
26-27 березня 2021 р.**

Частина II

**Proceedings of the Third International Scientific Conference
Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development**

**Dnipro, Ukraine
March 26-27, 2021
Part II**

**Дніпро
2021**

Редакційна колегія:

Оковитий Сергій Іванович, д.х.н., проф., проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка'Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Маммадлі Аліага, професор, голова Центру антропології Інституту археології та етнографії Національної Академії Наук Азербайджану (Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS), м.Баку, Азербайджан.

Рагімлі Руслан Хіلال Оглу, співробітник Центру антропології Інституту археології та етнографії Національної Академії Наук Азербайджану (Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS), м.Баку, Азербайджан

Іщенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та економічної теорії Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

О 72 Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м.Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 368 с.

У збірник вміщено матеріали III Міжнародної наукової конференції «**Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку**», що присвячені осмисленню найбільш важливих наукових та освітніх проблем сучасності, окресленню перспектив їх вирішення, розробці стратегій подальшого розвитку наукового та освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів реалізації виваженого підходу до оптимізації освітніх практик з огляду на нові виклики та кращі світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2021

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2021

до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: підручник / М. С. Герцик, О. М. Вацеба. – Харків: ОВС., 2005. – С. 10-21. 4. Російсько-український словник з фізичної культури і спорту / За ред. В.Г.Осінчука, І.К.Попеску, Е.М.Рябенка та ін.–Львів: Світ, 1993,–312 с. 5. Янків І. Т. Українська спортивна термінологія (історико-методологічний аналіз): автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02. – Луцьк, 2000. – 19 с.

Т. О. Гарасим, О. І. Довбуш

ПРАГМАТИКА ВЖИВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ПРОМОВАХ БАРАКА ОБАМИ

Основним питаннями прагматики використання фразеологічних одиниць (ФО) є причина вибору тих, чи інших фразеологізмів та мета їх вживання в певному контексті. Усі функції, які виконують ФО, формують прагматику використання фразеологізмів у мовленні.

Відповідно до своєї експресивної функції ФО в промовах Б. Обама привертають увагу аудиторії, надають забарвленню вислову і цілому тексту. Оскільки Б. Обама цілеспрямовано використовує фразеологізми у своїх виступах, щоб впливати на свідомість аудиторії, то на прикладі промов колишнього американського президента можна простежити реалізацію емотивно-оцінювальної функції ідіом. Вживаючи семантично позитивну, негативну або нейтральну ідіоматичну одиницю, політик демонструє своє емоційне ставлення та оцінку того, про що йдеться. Наприклад: «*But for the single mom who's already making less than her male counterpart – the mom who had to go without a paycheck for three months when her daughter was born...*» [5]. За допомогою вжитої ідіоми «*to go without a paycheck*» (залишитися без заробітної плати), що означає екс-президент демонструє своє негативне ставлення.

Оскільки кожна промова має певний регламент і недоцільно для політика говорити довше, ніж працює увага та пам'ять аудиторії, то у текстах своїх виступів колишній американський президент використовує ФО, що виконують мнемотехнічну функцію (для покращення процесу запам'ятовування). Мовними засобами, які б сприяли кращому розумінню та запам'ятовуванню інформації у риторичі Б. Обама, виступають фразеологізми. Наприклад: «*His ideas about how Kenya should progress often put him at odds with the politics of tribe and patronage, and because he spoke his mind, sometimes to a fault, he ended up being fired from his job...*» [4]. Для того, щоб не конкретизувати конфлікти людини з владою, Б. Обама вжив ФО «*to be at odds with*» (не погоджуватися), щоб у максимально короткий відрізок часу донести до слухачів потрібну інформацію.

Крім того, екс-президент використовував різноманітні фразеологізми у своїх виступах з евфемістичною метою, для того, щоб не приховати певну ситуацію або щоб її спростувати. Він також вживав фразеологізми, щоб зробити своє висловлювання витриманим, тактовним та дипломатичним. За допомогою евфемістичних фразеологізмів Б. Обама уникає прямих образ у бік своїх політичних опонентів, тому такі фразеологізми часто з'являються у виступах на політичних дебатах. До прикладу: «*Now's the time to call for innovation and sacrifice from those institutions that can make a difference: the auto industry, the oil industry, the federal government*» [1]. Зазвичай ФО «*to make a difference*» має значення «мати вплив на ситуацію», але в цьому контексті ця ідіома використовується для того, щоб сказати, що ті установи, про які йдеться не тільки зобов'язані, але й повинні вплинути на ситуацію.

У риторичі Б. Обама фразеологізми вживаються у ролі носіїв конотативної

інформації, тобто вони виступають ідентифікаторами позиції автора та виконують ідентифікуючу функцію в мовленні політика. Для прикладу: «*It spends more money than just about any other lobby, including the pharmaceutical industry. They have dragged their feet, in terms of wanting to move this issue forward*» [2]. Ідіома «*to drag one's feet*» означає «волочитися», яка у даному контексті демонструє негативне ставлення політика до ситуації, що склалася, і виражає інше неприховане очікування з боку парламентарів.

Фразеологізми у текстах політичних промов використовуються з естетичних міркувань. Б. Обама часто використовує потрібні йому ідіоми для того, щоб надати мовленню естетичної цінності. Текст, який влучно доповнений ідіоматичними одиницями стає привабливішим для слухачів. Наприклад: «*I thank the Chair and I yield the floor*» [3]. «*To yield the floor*» (звільняти трибуну) часто вживається колишнім президентом США наприкінці промов.

Слід вказати, що на політичних дебатах та в інших жанрах політичного мовлення Б. Обама ніколи не використовує фразеологізми як засоби пейорації, що свідчить про дотримання президентом загальноновизнаних норм дипломатичного мовного етикету і є показником його лінгвістичної ерудованості. За допомогою ідіоматичних виразів американський політик надає мовленню експресивності та емоційного забарвлення, демонструє своє позитивне, негативне або нейтральне ставлення до предмету обговорення.

Список використаних джерел

1. Obama B. *A Real Solution for High Gas Prices Speech*. URL: <http://obamaspeeches.com/066-A-Real-Solution-for-High-Gas-Prices-Obama-Speech.htm> (дата звернення: 14.03.2021). 2. Obama B. *Energy Independence and the Safety of Our Planet Speech*. URL: <http://obamaspeeches.com/060-Energy-Independence-and-the-Safety-of-Our-Planet-Obama-Speech.htm> (дата звернення: 14.03.2021). 3. Obama B. *Floor Statement on Meals Amendment Speech*. URL: <http://obamaspeeches.com/056-Lobbying-Reform-Meals-Amendment-Obama-Speech.htm> (дата звернення: 14.03.2021). 4. Obama B. *Kenya, Nairobi Speech*. URL: <http://obamaspeeches.com/088-An-Honest-Government-A-Hopeful-Future-Obama-Speech.htm> (дата звернення: 14.03.2021). 5. Obama B. *National Women's Center Speech*. URL: <http://obamaspeeches.com/038-National-Womens-Law-Center-Obama-Speech.htm> (дата звернення: 14.03.2021).

С. В. Глущик

ЛАТИНСЬКІ ІМЕНА У ГЕНЕРАЛЬНОМУ ОПИСІ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ XVIII СТОЛІТТЯ

Офіційно-ділові документи становлять науковий інтерес не лише в аспекті відображених у них правових відносин, соціально-політичної ситуації тощо, а й як мовні пам'ятки, що фіксують лексичні, граматичні, синтаксичні аспекти мови відповідного історичного періоду [2].

Українська антропонімія XVIII століття поєднувала вимоги до вживання імен, визначені насамперед православною церквою, та їх фонетичні або словотвірні варіанти [3; с. 599–606].

Одним з таких документів, що надає можливість вивчення української антропонімії XVIII століття, є Генеральний опис Лівобережної України 1765 – 1769 років (зокрема Київська сотня Київського полку) /далі – Генеральний опис, Опис/ [1]. Номер книги з опису подається римською цифрою за такими відповідниками: I – кн. 149, II – кн. 413, III – 414, IV – 415, V – 419; канонічний варіант імені наводиться у формі родового відмінка, відповідно до традиції православного місяцеслова.

У матеріалах Київської сотні Київського полку Генерального опису зафіксовано систему імен в обсязі близько 200 одиниць – імена, прізвиська та прізвища з